

Handskrift 7A. Arkeologen Gustaf Hallströms arkiv

Ur volym D1:2 Dagbok 1908, 24/7-1/9 (med tillägg från kassabok
9/7-15/7)

Avskrift av originaldagboken utförd av Robert Röding, 2011

Forskningsarkivet, Umeå universitetsbibliotek
(<http://www.foark.umu.se>)

DAGBOK 9/7 – 15/7 samt 24/7 – 1/9 1908

9. kommo kl. 2⁰⁰ kaffe –tälta.
– Uppe 10. Astrid dålig? – grävning ~~regn~~ varmt. spisa ute. såg på fynd
befara ön. Kallt kvällen Dⁿ ö vi ute ö gingo
10. regn kallt – Dⁿ farit
grävning - -
11. födelsedag. kaffe - - Astrid dålig. - - - lapparna ska fara? - - över t. Kobvågen
bättre väder - - regn. brev m. lapparna
12. söndag. - - brevskrivning lågo i stugan
båten kom inga grejor köpa bröd midnattsol?
13. bygde gammen torvhämtning - - lågo i gammen
14. Solberg t. Vadsö – pannkakor fågelberget - - grävning midnattsol
gjorde dörr t. gammen lågo där
15. – Hamburgarn
Hjalle 3 fåglar
- 23.
24. purrades tidigt (kl. 6) av Hjalle - Astrid låg dock – Fingo vänta t. $\frac{1}{4}$ 11 på tidvattnet –
Rodde i land ett tag ö tittade. Därpå fingo vi en påhälsning av arkimandriten Jonatan för
vägen t. klostret. – Rodde – finnflickor – t. Barkin(a) – munk ute – té färdigt – skjuts färdig
– troika(?) 2 hästar – härlig skjuts - - - - klostret té – mjölk? – popen Manuel – kyrka –
lagård – stall m.m. mat. fisksoppa – gudstjänst. varmt – slött – hemfärd – té Barkina.
vänta på tidvattnet – betala – hemrodd – grunt. nya flickor.
25. Vaknade kl. 6 av bullret fr. Lomonosoff – purrade – böto båt – ingen hytt
té – lågo här t. 9. fruk. 10. prästen - - - - ~~om~~ även här. Ryssarna fr. Boris Gleb också. Liten
sjögång härlig resa. Frukost eft. besvärligheter. Fiskarhalvön vacker. Pumpade prästen ö
ryssarna. Löjtnant Papke – hägningar – förfriskningar – ingen guvernör - - Alexandrovsk –
kapten Sjöstrand. biolog. stat. Ek. chefen - - - - , Murm. exped. – chefen Breitfuss.
Sjöstrand – änkan Hontius - - Fjorden vacker ö lång –
25. ankommo t. Drovinoi på natten
26. slöade badade gingo ut en stund
27. - - utfärd t. Murmanschi
28. packade – reste vid 4-tiden Murmanschi – fiskade – jagade – sovo Jörkina. Pilka
Jerásimoff

29. Jagade Toukkanen – ekorre, sovo hos Anton. inbrott - tältade
30. Gjorde upp om 2 bärare – ankommo Padona – metade – Ivan Semjaschkin
Vesterberg Aspengren, Forsström. Sakerna forslas
gnuggning lukten utdrives
31. – Avtåg. Ankommo Ristinkänta, god mat. besågo ett par lapphus. Tågade t. Pogosten – jagade – ritade – fotograf. regn – myr. – kaffe hos objetniken André. Hyrde en ryss Vasili Ivanovitsch.
1. Rodde kl. 12 – medvind 8 verst Sergejs pu^ort. Té o handel – intet avgjort. Vidare 5 verst t. - - - . köpte litet. drucko té o åto fisk. Vidare 1 verst t. Sergej som rott om oss. jagade änder. Vidare c:a 15 verst t. Tjörpestjett – kåtaplats. Tältade. tjädrar? Mygg. Vasili
  2. Fotograf. ritade o köpte Vasili - tältet. Vidare i sidamot till pojken med ritningarna 5 verst sidamot. gubben med seglet. Aikholmen ny gubbe. Vidare knapp verst t. gravplatsen té – grävning – kararna ovilliga. Vid 9-tiden 2-3 verst till Rippetjett – kåtaplats 2 änder. – Endast småbarn hemma Anna. skorv. ~~Vasili rom~~ Vasili - pipan m.m. Vackert började känna mig i gång med arbetet. familjens hemkomst – rom. Ensam
  3. sent upp – fotograf. ritning uppköp. foro kl. 5. hård motvind nästan fullt mulet. ~~snart av~~ Änder. Hämtade liken. Inne hos lapparna mitt emot Aikholmen – té – porog – uppköp – vackra flickor – avfärden något bättre vind men mot. Mulet o snart regndusk – vacker solnedgång änder – regn. långsamt – Sergej – uppköp kl. 1 natten té – regn – framme kl. 4-5
  4. Ivan väcktes o snart alla uppe – rumkan flöt – 2 buteljer – Vasili full – jag den bästa karl i Ryssland o han i Arch. guvernem. – han dansade. snart flera – Vasili Maximoff m.fl. Ivan spelade. Jag pascha i ett hörn på renhudar – lapparna passade upp. – kl. 7 blev för bråkigt o Ivan o jag bröto sällskapet med en viss svårighet. de ville köpa ~~mer~~ rom. Vasili inne fl. ggr hos mig även sen jag lagt mig – blev till slut uthävd med hårda ord – o utkastad av Ivan. -
– Vasili inne (fl. ggr först) o fick avlöning.
- - - steg upp vid 2-tiden. En härlig laxporog. Svenskarna Svensson o Forström inventering – packning – lappen Anton o fadern strejka – ovelt – härliga änder t. middag. Besåg gravplatsen – Fick vänta länge på Ivan
Foro vid 7-8-tiden först 2 båtar (Forsström) handklavér. – mycket saker men allt på en gång (5 man) – mygg. – I Padona besågs ”kyrkan” – gick sedan genast o metade. bra med harr – en lax. sedan knytning (sålde bröd)
  5. På f.m. grävning på gravplatsen – lejde Ilja – Pilkas far – som bärare. (Liken få ej medtagas – sjukdom i pogosten) packning av saker som skola lämnas med ”rumpan”. Den sjuke ryssen – ritade bräderna glömda i Ristinkänta. brev t. Astrid – fotografer. – Ryssar som vänta – avfärd kl. ½3. Dålig väg i början (första 10 versten) mycket o djävulskt med mygg. ”Ka”vån glömt min kapuschong. Halvvägen té mitt i myr. Resten fortare ½10-tiden

framme till Petjaälven. Ilja eft. båt. Vänta 3 timmar. "metning"
ripor – mygg – sova – änder – gubben.

6. rodde på älven t. sjön – liten fors – vacker sjö - ? Solö 4-5 verst. (talade om offring m.m.)
Feodor? Romanovitsch – han fick göra avbön för att han ej mött i Ristinkänta – forml.
avrättn. – han lovade i st. rodd ö båt. nu sedan bjöd jag rom – besåg stugorna – knytning
– jag ute. – ritade f.m. köpte litet – foro – gubben med till Tjolviskosk (c:a 6 verst) – sköt
en and – många andra i älven – vacker älv ganska bred – en liten sjö mitt på – med tundra
i bakgrunden –
Gammal kåtaplats – ritades –, té – gingo på mycket myr – vansinnigt med mygg – till Iljas
gamla kåtaplats – intressant sent för fotogr. men dock – bättre väg – snart sjön Akksjaur
(10 verst) – gammal båt – ösning hela tiden till ~~mik~~ Feodot Romanov. 3(-4 verst) vacker
sjö – jag sur t. humöret. sönerna hemma (hela familjen nyss kommen) båt sys – m m –
besågo fotogr. "sagor" rom (kärngen) – besåg platsen
härligt läge – Solö – fick ligga i bastun – renhudar – utmärkt.
7. på morgonen båtbygge m.m. Pilka sköt 2 änder – ritades ö.d. ½ dagen
köptes (skidor m.m. resten dyrt) intressant plats för etnograf. – rediga pojkar –
familjefotograf. badning vävstolen – vid 5-tiden avfärd – rodd tillbaka åt sjön sedan
marsch (10 verst) kartan åt helvete – täml. bra väg (4? verst) till Kolnijaur (ny fyrkant.
kåta) mygg – togo båt till (6? verst) Peter Romanovitsch kommo täml. sent. Här något
såme – Ivan ö jag fingo ligga i strandaiten – besågo platsen. Här Ivan flickor – gubben
drack bara vatten. Här man hört av oss fr. Nostijärvi redan
Ivan måste ut för mygg på natten
vackert – med vattnet vackert utanför i soluppgångsfärger
8. På morgonen ritades ö fotogr. – ej mycket
flickorna sjöngo – Intet fick köpas – intet betalas –
Foro vid 11-12?-tiden (1-2) Peter följde Ivan i hans båt. Först sjön ett par verst så älv d^o
dragning av båt liten bäck – Pörte (Peters) vid liten sjö. Marsch 2 verst. Ilja rodde ö drog
båt. ripor
I nästa sjö (grund) stego vi på igen ö genom sjön. uppför krokiga svängar i bäck – åter gå
– dragning av båt – vacker sjö (djup) – genom denna + uppför ~~älv~~ bäck ett stycke – därpå
slut på sjöfarten – té. Tågade nu c:a 10 verst till Pilkas hem – förbi 4 sjöar – kartan fel
förstås. sköt 2 ripor – härligt renbete – vackert. bred ö fin väg. 10-tiden framme. Gregori
hemma – kvinnfolken på fiske – kommo sedan. besågo platsen – renfällor. spisa –
manifestet (stjäla renar - -) Vackert. Knytning inne. Varmt.
9. Steg upp 8 – såg på renarna – ritade – fotogr. – Ilja gör modell t. vävstol. Köpa. –
Färdiga vid 6-tiden. Vildrenhorn – Ilja dyr ö dum. Fick ingen ren – vi ro i st. Hela familjen
med – (besök i Ulita) Rodd över sjön – marsch (bra väg) ett par verst – rodd på "Läina" ett
par små forsar så Ulitasjön c:a 8 verst till gamla Anton (ö son Stefan) 90-åring c:a. Änder –
vackert med fjäll i bakgrunden. Ingen hemma – drucko té – då färdiga kommo fiskarna –
nu började förevisn. av vävstol – omändring i c:a 3 timmar på stranden. Gubben gammal

– (flickan!) – gumman piggare. – Gregori skulle följa till forsarna men Ilja måste också med – beslöt att gå. Gregori skulle följa över myren. (Bjöd honom full daglön t. Padona men ville ej) – Rodde sjön (1 ¼ verst) myr (björn) i c:a 8-9 verst eller kanske ända till sjön (c:a 13-14 (verst) Sköt en ripa. Vacker sjö finsk. Lägrade i kåta – (renfälla) vid ¼-tiden avmarsch

10. Anistundra. rodde ett stycke. – ~~sköt en ripa~~ – därpå täml. bra väg. Gregori följde nu för 1½ daglön – men det var det värt – mygg oerhört – ingen fågel – varmare ö varmare – till slut utför verst eft. verst – till Padona vid 7-tiden (c:a 15 verst) – Gregori efter båt. Badning té – Fedja kom med båt – rodde över med allt. Ivan t. Ristinkänta med Fedja – (dörren där) – Vi gingo till Padona Svensson jag metade i tre timmar – 10 stora harrar. – Vid 11-tiden knöt jag mig ~~min kapuschong hittad~~ – väcktes 2 av Ivan – té – avfärd kl. 3 i den bliv. museibåten. till rumpan (2 verst) ingen båt där. Måste skicka Ivan ö Pilka t. Ristinkänta eft. forsbåt. Badning. De foro kl.8 (klockorna ställda 3 timmar) ö skulle vara tillbaka kl. 8 i morgon. Sutto ö språkade Forström, Aspengren – åto ripan ö harr – nubben rom åt finnarna som lågo för sig. Sköt på säl. provskjöt revolvern. pannkakor – knytning mygg – varmt

11. upp 7. kaffe – språk om lappar vid gränsen ö färder i det inre. – Inga karar kommo rumpan vandrade ned ö till slut foro äv. Forstr. ö Asp.gren. Jag skjöt till måls – skrev – drack té – gjorde ren skjutvapnen Kl. 2 kommo kararna. Hade ej kommit t. Rist.känta förrän 1 – stigit upp 7 först ö haft svårt i forsarna enligt utsago. Jag var ovetting ö stämningen var mycket tryckt. käkade ö foro – till rumpan där vi stuvade, köpte smör -- nerför älven kl. ¼. till Schauna! (c:a 1 timme) skjöt på änder – därifrån kom skott på andkull fr. land – lapp. vi efter kullen – men fingo höra att Vesterberg var där – jag hade brev – där blev svårigheter med Ivan som Reinius beordrat uppåt igen – dröjde här i 1½ timme – Ivan fick följa – jag skrev – skjöt mitt i forsen 3 änder i ett skott – Susade ned med fart – sälar – hos Kaulanen kokade vi vatten till té ö drevo nedåt ätande – skjot en and – Pilka ovillig att fara nerför Krevets, men jag ville – det blev mörkare men eftersom han var tjurig gav jag mig tusan på att sova nedanför forsarna. hoppar i båt roende ö andra fiskande. Toukkanen lina – drack mjölk – bastubadande. Kl. 11 därifr. dimma ovanför forsarna lämnade en båt ö reste ner med första genom hela forsen – Pilka efter den andra ö d^o. Jag metade. vidare nerför de små forsarna i dimman ö 7-8-10 verst – till Jörkina Drogo båten genom "kondass'en" mitt för kåtaplatsen.

11. vid 1-tiden kommo vi i land – kokade en stor lax – stekte harr ö kokte té – jag **[sinapade?]** mig ett tag vid båten – böt om – knöt oss vid ¼-tiden. – upp vid 9-tiden spisade ö foro. lappgubben med till forsarna som foros i ett kör. – vidare ö vidare i allt större hetta. I Kallipukkaforsten skjöt jag en "gagári" (lom) (töckte? pa lapska) – vidare genom Osi? forsarna ö sjön _ ? mycket säl – på andra sidan sjön änder – 3 skott intet. Vacker fors på slutet. Murmanschi kaffe té – lämnade lilla båten – rodde på N. stranden (flod) 2½ timme t. Kola – vackert härligt väder – skjöt en and – I Kola t. posten – sedan till sågen kl. 6-7.

punsch ö kaffe m.m.

Ångbåten brev mamma sjuk.

12. uppackning av sakerna

lappska namnen. Avräkning.

Pilka ö Ivan fara. min båt kom med Ida. Grimman som slet sig.

13. Gingo t. Kola – varmt ö skönt ö torrt. Fjäre – mycket bar strand – rodd över 40 kop. vatten – brev posten glömde telegraf. Inne Scherset Skærset – förfriskn. – uppköp – gotten, Rigabalsam – såg staden – rodd tillb. – ingen betaln. – bada – slöa. –

14. Packning hela dagen – uppgörelse m. boden o.s.v. ansträng. jobb t. 11-tiden kvällen.

Skærset på besök

ingen båt

15. ingen båt – ute ö promenera – hjortron – skrev brev

slöade i väntan – e m kom båten – brev om pengar – herr Finstad – ej omb. förrän kl. 11.

hungriga – kokade chokol. i hytten. ej fr. sågen förrän vid 2-3-tiden

16. (söndag) satans liv på morg. 5-6-tid. i Alexandrovsk prat. fruntimmer som jag måste skrika åt.

Vid 9-tid. jag ute – båten just till vid Kildin. Träffade Ek fr. biol. stat. skulle hem nu med 7

kamrat. – Fruk. trevl. – snart bekanta med flera ryssar – gubben Göbel – Lilla Renön –

Teribirka – skrev brev Lundbohm. Meyer Vardö. läste ryska ö prat. med ryssarna.

Satt uppe på natten med polacken

Astrid dålig

17. Vaknade i – (se kartan) – på e. middagen regn ö dimma till havs bättre på kvällen

läste ryska skrev dagbok m m. pumpar ryssarna

Astrid låg t. middag

18. vaknade i (se kartan) till havs blev dimma anlöpa ingen station på hela dagen – sent på

natten Ponoj-mynningen – ibl. ga. tjock dimma – sakta fart – blåsningar

Astrid låg t. kvällen.

19. Astrid upp t. fruk. – dimma stark på morg. – Om babord kusten. täml. vackert väder fram

mot Dvinamynningen – dimma stark t. havs. Skeppsfart – låga stränder – gröna ängar på

flata deltaöar – skog i dungar – såg vid såg – vid 8-tiden i Arkangelsk. tullsnokning –

ischtvosch. – smutsiga gator – vackert med floden – oändlig gata – gummiringen av –

doktorn förbi – fullt på Troitskaja – körde t. Petrovskaja? – ett rum där – ackorder. med

ischtvosch. – polisanmäln. – bäddarna – spatserade – doktorn – Lomonossov – park med

musik – löjtnanten – mat – Kasperteat. – hemväg – upsala-mörker – ävenså i rummet

Samovaren.

20. upp ½7 – chokolad té ("tjainado") – betaln. – ischtvosch. (80 kop.) t. ångbåt. – vänta

länge – vackert på floden med skeppsfarten m.m. ~~Tagit~~ Fått fel tidsuppgift – båten gick ej

förrän 8²⁰. (tåget 9) D^r ö löjtn. kom – ångade iväg – köpte bilj. – drucko mjölk ö åto –

väntade – geten – köpte bröd – ångade iväg – bra kupé – – landskap övre Norrland i myrar – stora byar – floder – – eft. några timmar varmt vatten – ingenjör Wirth – spisning – gespräch i flera timmar – D^m dröp - - - till slut eft. åtskill spisn. på stationer – hallon m.m. – knytning.

21. Vid 4-tiden Vologda – Redan förut måste vi upp – folk kom – Astrid dålig. i Vologda regn ö massor av nytt folk – familj med 4 småbarn hos oss – avsked av Wirth – varmt tévatten – Astrid dålig – till slut iväg – polacken ö tjinovniken – ledig sovplats åt Astrid. på vid 11-tiden krusbär ö mat – polacken städad – vid 1-tiden Jaroslavl – överfart med polacken ö avsked. Volga – ischtvosch. genom stan – långt t. stat. – käk där – vykort – tillbaka med 2 ischtvosch. ö fotograf. – nätt ö jämt tillb. med elektr. frukt – snygg kupé – ensamma – 8 timmar till Moskva – angenämt sällsk. med doktorn – ry. förhåll. spökhistor. m.m. spisade i Alexandrov – tillb. i sista stund – mörkt i kupén – trevligt trots allas trötthet – Moskva – ischtvosch. avsked av d^f – fart genom stan – Billo Dependance 2 rum – njutning.
22. fira A-ds födelsedag i dag i st.f. i går – vakna ½12-tiden – chokolad – nya rum en tr. upp – avprutning – bese stan – genom Kitaigorod – fruk. på Tjestov dyrt – gott – sedan Kreml – Archang. katedr. – ringmuren – andra sidan kanalen – Mosk. bron – Höh. Handelsreihen – condis – vykort – nytt kondis – mjölk ö bröd – frukt – hem. trötta – vila sedan med ischtvosch. t. Erimitage Varité m.m. med ischtvoch. hem vid 12-1 tiden.
23. sova länge – fingo bud (brev) fr. Wirth som kommit – åto fruk. på Billo – gingo genast på Sucharevska marknaden ö gingo där t. kl. ½5 köpte böcker m.m. frukt spetsar m.m. ö besågo folklivet. Vid hemkomsten hade Wirth varit hemma ett tag ö gått igen – vi vilade oss ö gingo så ö åto på Billo – festmiddag smått – alldeles som vi slutat kom Wirth. sutto ännu en stund vid kaffe – sedan spatsertur till Kreml (posten) ö ~~å~~ fram ö tillbaka där – slöa – Wirth dillade om anständighet m.m. – trötta – ett stilla familjegruff – som upplöstes i all gemytlighet
24. upp vid 10-tiden. chokolad på rummet som vanl. därpå genom Schmiedebrücke ö utm. stadsmuren t. Hist. museet. ingen tjänsteman – vaktmästare – gingo genom det hela så där ytligt – avtal t. morgon. – gingo på vårt kondis ö förfrisk. oss. – **[köpte?]** vinbär – gingo i Kreml för att se patriark^s skattkammare – stängd – besågo slottet utvändigt ö Uspenski invänd. – lur. en präst – regn – ~~gingo~~ spårv. t. Schmiedebrücke – sedan genom denna hem – Astrid trött – knöt sig – jag sökte Wirth – middag 6 – läste tidningar dessförinnan.
Wirth smet – reste t. Riga – dit vi skulle komma om några dagar – vi vilja dock ej – för dyrt. – gingo i stan – togo spårvagn ö foro 1½ timme med den i nordöstra stan – långt ut. – Trötta gingo hem – köpte druvor – skulle fara ö köpa bilj. t. Zig.kvinnan men iddes ej.
25. på Rumjants. mus. tavlor – etn. – tjänsteman nyss gången – – gingo t. Hist. mus. (eft. att ha ät. något i bag. – Astrid illamå. gick hem – jag på mus. – kom något sent – mannen gången – – gick i Ant.bokh. köpt fr. roman åt Astrid – uppt. kines. ö kauk. boden – Eft. middag foro vi i isvosch. t. Erimit. ö fingo bilj. (2.30 rub.) – gingo t. kines. bod. men föll ej

i smaken – därpå köpte vi frukt ö smör ö ost ö åkte hem (isvosch) för att rigga oss – åkte så till Erimitaget. Aftonen var glad. Gingo hem. (isv. svin-dyra) soupé på druvor.

26. Astrid dålig – jag gick på Rumj. mus. men först på banken – fördröjd – Asti. före på mus. träff. en ty.tal. fröken fick komma in i skåpet. besåg ry. avdeln. – eft. midd. skulle köpa noter – stängt – sovvagnsbilj. – stängt – togo spårv. för att fara t. Sperlingsberg – ombyte 4 ggr – 2 (1,5) timm. färd – ensamma gäster – musik – dyrt – mosk.tysk med fru – sällskap [ror?]för – rochsluschen – vackert – ångbåt på Moskva – hem – 11-tiden.
27. På polytekn. mus. inst. etn. gingo runt Ö. stadsmuren – Romanoffhuset – Hist. museet – ritade – åto på bagerit – foro t. Tetrjak gall. gingo där 2 tim. hem i regn. isvosch. – middag – gingo ö köpte notor ö frukt – räkning packning – avfärd – 2 isvosch. – posten – Stat. (för tid.) regn. fullt på tåget –
28. Valdai-skogen – fabr.skorst. Petersb. Prasdnik – Maria himmelsf. – Isvosch. t. Angleterre – kommo t. "otdeleniet" – svaro men togo så länge ett rum – gingo t. Angleterre – spisade litet – sedan till "möbler. rum" – sedan t. Isakskyrkan parken ö Nevan ö gudstjänst – bisk. Vladimir – bönemannen – detektiven – tête-à tête – sågo på Nevan – gingo t. – sökte rum på Bellevu
Fingo anvisn. på Rossia. gingo dit hyrde rum (2,50) – skickade eft. sakerna – oförrätt. ärende – för själv med portieren – lyckades eft. en stunds käftande – gingo på Leiner. middag. – t. Ragge – end. frun hemma – språkade en timme – Ragge på jakt –
29. Telefon t. legat. – gingo dit – träffade Dardel – brev – gammalt brev fr. mamma – Dana död. – sedan i sommarträdgård. ö t. Etn. mus. frök. Roman. Dr Adler – drucko té försökte ark. kommiss. ingen där ej hell. i Erimitaget. Leiner, gingo hem. Sent till zoolog. ssad spårv. – musik – teat. 12 akt drama – Astrid dålig – hörde lit. musik – åto kräftor – hem
30. söndag. Alex. mus. kl. 4. – Leiner. foro ut i stan till nya byn vackert väder – trevliga hus med täppor – utstädningen – foro tillb. – tänkte på Ahvar – men gingo på Folk.^s hus – drucko té – hörde musik – såg på teat – dans – åsnor m.m. åkte hem
31. Etnogr. mus. (började med "kipjatok" om morgnarna).
på kvällen t. Ragge på middag.

–

1 Sept. Etnogr. mus.